

»Ne sprašujte me, kaj smo občutili takrat! Vse v nas je zamrlo, še do življenja nam ni bilo več, o svobodi pa nismo sanjali niti toliko kot o koščku kruha. Želeli smo si samo umreti, ker smo upali, da bo s tem konec naših muk.« Teharske žive rane, 1989.

Vas Karlovica, občina Velike Lašče, 5. julija 2015, ob 11. uri. Lokalna spominska slovesnost na katero so vabljeni vaščani Karlovice in predsednik Republike Slovenije g. Borut Pahor. Zbrali so se vsi, otroci, učenci, študentje, mame, očetje, babice in dedki. V svoji globoki tišini, v dolini, ki jo objemajo gozdovi, se je slišala samo nema resnica z njihovih ustnic. Nemo so stali ob zidu novega spomina, z vedenjem, da so samo ljubili in želeli biti ljubljene. Imena enih in imena drugih na isti plošči. Do dna duše je rezala, ja, ponosna tišina. Jokali so in bili so srečni.

Nihče ni pomislil na zbrisane in skrite poti njihovih dragih. Slišali so upanje, kot v prvem glasu svoje matere ob prvem poljubu na oči. Vsak v svojem bitju je oddajal hostijo svojega spomina. Spite mirno, konec je boja in težav, srečamo se pri bogu.

»Jaz bom ljudem poslal ta cvet, vsakomur, ki na križ pripet trpi v pomladi tej...« Karel Destovnik Kajuh.

»Nekoč bo lepo, nekoč bomo roke v prst zakopali in bomo življenjske sokove spoznali: takrat bo lepo...« France Balantič.

Vnuk partizanskih žrtev in vnuk partizana sta vaščane spomnila na sorodno pesniško dušo dveh

mrtvih pesnikov in prižgala svečko mrtvim na eni plošči. Pokazala sta pot za nazaj in pot za naprej.

Nekaj deset kilometrov stran pa v svojem udobju, za visokimi stenami svojega doma, s kamnom v srcu in duši, prav vi poslanci SMC sporočate, da je potrebno ločevati, žrtve komunizma in domobrance pokopati ločeno z novim zakonom, stari zakon pa ostaja za partizane, ki so se oddahnili in so spet gospodar svojega zakona, svoje resnice.

Svojci umrlih ihtijo zaman. V duši kričijo in prosijo. Ob kostnici v Mariboru zgradite še kostnico na Teharju, v Ljubljani, Kočevskem Rogu. Ustanovite državno javno službo, pomagajte si z rudarji, jamarji, zaposlite nekaj domoljubnih ljudi. Ne dovolite zaslužkarstva na mrtvih. Naj prizorišča zločinov ne postanejo grobišča.

Svojci umrlih vedo, da ni dokumentov. Ni imen žrtev, ne zločincev. V kostnicah naj počivajo v miru, skupaj, tako kot so skupaj umrli. Mogoče nekoč se najde arhiv, napredovala bo veda o DNK.

Ne zapravljajte denarja z odkupom zemljišč, prizorišč zločinov, ne urejajte 600 grobišč. Ne sporočajte zanamcem, da nismo bili niti sposobni pokopati. Ne dovolite, da bodo to storili oni.

»Prosim vas, pokopljite jih skupaj, tu nekje v Celju. Moji trije sinovi bodo spet skupaj. Lahko jim bom na grob položila svečo, se priklonila in se jih dotaknila. Sedaj pa se lahko samo v mislih spomnim Hude Jame, Hrastnika, Brnice. Ali so to njihovi grobovi? Teharske žive rane, 1989.

Gospod Borut Pahor ni imel načrtovanega govora. Slišal je jok otroka, ki se verjetno niti spominjal ne bo, da je bil prisoten ob zidu, ki je po 70 letih vsem mrtvim priznal enako pravico do smrti in spomina. Sporočilo predsednika bo še dolgo odzvanjalo v dolini Karlovic: »Nikoli več brat brata.«

Ne delite mrtvih. Pravice človeka so enake v življenju in v smrti. Zavrnite predlagani zakon NSI, spremenite obstoječi zakon za vse umrle, zgradite kostnice, pokopljite umrle. Pred vami bo pot sprave. To naj bo vsebina spremenjenega starega zakona.